

Witte nog

ZIJ WETEN HET NOG. HARRIE ROTHANS, DIT JAAR 100 JAAR OUD, EN ADRIAAN VAN LIESHOUT VERTELLEN OVER VROEGER.

16 maart 2025. Aflevering 73

Het team Witte nog...? bestaat uit: Erik van Asten, Cintha Bax, Johan Bax, Toos van Lieshout, Frans van Mierlo, Janus de Vocht en Erik Willems.

Het fotomateriaal komt uit het archief van Wim Pompen, foto's van Cor Sweegers en Erik van Asten.

In het interview hieronder spreken Harrie Roothans en Adriaan van Lieshout over vroeger. Aanvankelijk zou Gery van Asten de derde spreker zijn, maar aangezien hij pas zijn heup brak, durven we hem niet op het podium te laten plaats nemen.

Cintha introduceert de beide heren, met ook de uitleg waarom Gery niet op het podium is. Gery is overigens wel in de zaal.

We beginnen het interview over Harrie Roothans en zijn diensttijd in de oorlog. Harrie Roothans was goed bevriend met broer Piet van Gery van Asten. Zij waren van dezelfde leeftijd. Piet is in Indonesië gesneuveld. Harrie was ook in Indonesië gelegerd. Hij heeft hem nog proberen op te zoeken, maar Piet was toen al overgeplaatst naar een ander eiland. Later moest Harrie uit de Wapenbroeder en via een brief van Piet's zus Lies vernemen dat Piet was gesneuveld.

Piet was een aardige, joviale man. Niet verlegen en niet bang.

Harrie herinnert zich nog dat Piet voor de vliegtuigenfabriek van Van Kuijk werkte en een boodschap moest doen voor Van Kuijk. Ondanks dat hij geen rijbewijs had, kreeg hij daarvoor wel de auto van Van Kuijk mee.

Witte nog

We starten met een foto vanuit de kerktoren. De foto is van vóór de tijd dat de Pomperichschans er was. Zelfs voor de tijd van de Lindenlaan en Beukenlaan. Aan deze Dorpstraat ligt het huis van Frans Groenen.

Deze foto met uitzicht over de Dorpstraat richting Oostrik/Boschhoven brengt bij Adriaan van Lieshout de herinnering naar boven dat daar zijn ouderlijk huis stond, maar ook het huis van zijn grootouders. Een gedeelte van de plaats van fietsenmaker en buurtgenoot Friedje van Laarhoven werd gebruikt als voetbalveld (Friedjes' plâts).

Bij Mieke van Asten waren lijnen op de muur getekend, die de goal moesten voorstellen. Aan de andere zijde werden met windjacks de doelpalen gemarkeerd.

Witte nog

Maar het kon zo maar gebeuren dat er een klant tussendoor kwam, die voorrang kreeg, waardoor Adriaan met een voor de helft geknipt hoofd rond moest lopen, dat later op de dag alsnog in orde werd gemaakt.

Het platte gebouw achter de boerderij van de zusters was de wasserij én het gebouw waar door de zusters aan de meisjes handwerkles werd gegeven.

Witte nog

Één keer per maand kwam tante Drieka bij de ouders van Adriaan langs om kleding te herstellen. Te herstellen kleding werd eerst aan de wasdraad 'te luchten' gehangen.

Op de getoonde familiefoto staan achter opa en oma van Lieshout van links naar rechts Janus (verhuisd naar Geertruidenberg), Willem, Bert (de timmerman/aannemer), Jan en Harrie (de vader van Adriaan).

Oma van Lieshout was niet altijd even hartelijk. Als haar vraag 'wat je kwam doen' niet voldoende beantwoord kon worden, kon ze je direct weer naar huis sturen. Anderzijds als de kleinkinderen wat voor haar hadden gedaan, werden ze bedankt met een stukje gedroogde appel wat onder de schort vandaan werd gehaald.

Kenmerkend voor deze tijd is ook het typische snorretje. Later zou dit negatieve herinneringen oproepen aan een bepaald persoon uit de wereldgeschiedenis.

Als jongen van 13 jaar mocht Adriaan toen al meelopen met de fanfare. Musiceren tijdens het meelopen kwam gaandeweg, aangezien het moeilijk genoeg was om tegelijkertijd in de maat te lopen, bladmuziek te lezen en ook nog te musiceren.

Witte nog

De vader van Adriaan was sigarenmaker en kapper (barbier). Daarnaast was hij ook een fervent koorzanger. Op zondagochtend vóór de H. Mis kwamen er ooit nog mannen om geschoren te worden. De scheerkamer was dan niet verwarmd. Mocht er door de haast zijn ingeschoren, dan werd de wond met een stuk krant afgedekt. Na de H. Mis en de borrel bij Bondshotel De Win kon de krant er dan weer af worden gehaald.

De Valkenswaardseweg met het Patronaat en het sigarenfabriek Cardinaal.

Leende kende diverse sigarenfabrikanten: Cardinaal, Th. Baudoin, P. Baudoin, T. Theijs (Klein Kerk), Frans Groenen, Van Susante en Willem de Win. Adriaan van Lieshout herinnert zich nog dat postbode Harrie van Asten bij Willem de Win een kaart bezorgde met de mededeling "Willem er zijn er weer 100 besteld".

Huize Catharina, De Ster, met daarachter een bijbouw van Huize Sint Catharina, de boerderij en de Maria Kleuterschool.

Witte nog

De ouders van Harrie Roothans (geboren in 1925) hadden aanvankelijk op de Klein Kerk een smederij met café. De opa van Harrie was soldaat en commies. De oma van Harrie woonde in een klein huisje tussen de smederij en Peer Maas in. Zij was een zusje van Anna van Jan Maas, Tonna was een dochter van hen. Zij was ook een zusje van van de moeder van Jan de Waal, Margreta Smets en van Trui de Bout, die taxi reed.

Nadien is de smederij overgenomen door Gerrit Verhoeven en heeft de familie Roothans zich op de huidige locatie gevestigd met café en rijwielenhandel. De rijwielhandel/fietsenmakerij was vanaf 1937. Vader Roothans werkte voor die tijd bij Philips.

Broer Toon was commercieel bij het verkopen van fietsen. Hij organiseerde hiervoor een loterij, waarvoor klanten maandelijks moesten inleggen. Zo kon het voorkomen dat je bij het begin van de inleg al direct een nieuwe fiets had. Uiteraard moest je dan nadien wel blijven doorbetalen.

Bij een verbouwing van het café is er een noodcafé gemaakt tussen het huidige café en de woning van Harrie Versteeg in.

Witte nog

Op de foto achter de tap van café Roothans zien we Harrie's ouders geflankeerd door dochter Cor (later getrouwd met Friedus van Asten) aan de linkerkant en dochter Tonnie (nog woonachtig in Brunssum) aan de rechterkant.

Volledige vergunning wil zeggen dat er ook sterke drank mag worden geschonken. Had men vergunning A dan mocht er alleen bier, limonade en ranja worden geschonken.

In de Tweede Wereldoorlog was er geen bier verkrijgbaar en is er vaak champagne pils geschonken. Champagnepils was een nat drankje met suiker.

Harrie Roothans herinnert zich ook nog dat sterke drank in de oorlog schaars was. Kwam er weer eens een kist jonge/oude klare uit Schiedam dan zorgde transporteur Driek Pompen er wel voor dat heel Leende wist dat er weer nieuwe voorraad was.

Koelen van de dranken werd met een bak ijs onder de tap gedaan, waar de loden bierleidingen door heen liepen. Harrie Roothans herinnert zich nog dat het ijs op de fiets in Weert gehaald moest worden. In warme perioden kon het voorkomen dat er twee keer per dag ijs gehaald moest worden. Ooit werd het ijs ook meegebracht bij de bierlevering op woensdag door Wertha Bier.

Als mensen een feestje hadden, haalden ze bier in kannen. Dat kwam uit de (loden) tap.

Met de kermis stond er een spiegeltent. Er werd gedanst en muziek gespeeld. Overal waren muziekbandjes met saxofoons, trompetten, pistons enz.

Witte nog

Alles moest met de fiets. Bij Roothans hadden ze een damesfietsje dat de kinderen mochten meenemen. Om over rijkswegen te mogen fietsen had je een bronzen fietsplaatje nodig. Kon je dat niet zelf betalen, dan waren er fietsplaatjes met een gat erin. Voor over de Provinciale wegen te mogen fietsen moest je in het bezit zijn van een kaart. De Commiezen (douaniers) controleerden op het in bezit hebben van de juiste 'papieren'. Mocht er iets niet kloppen, werd je aangehouden, werd de fiets in beslag genomen die je vervolgens voor twee kwartjes op het douanekantoor in Valkenswaard terug kon krijgen.

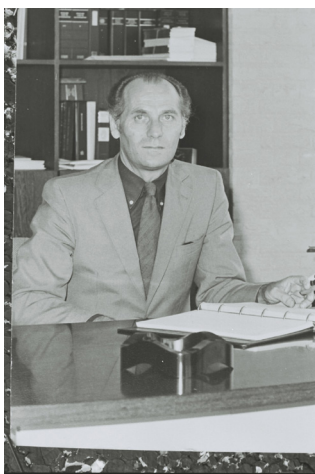
In Leende had je veldwachter Bernards. Op zondag was hij Suisse in de kerk.

Een van zijn taken was controleren of de cafés tijdig sloten. Nadat hij een café binnenkwam, dronk hij eerst zelf 1 of 2 borrels wat voor iedereen het teken was dat het sluitingsuur was genaderd.

Witte nog

Frans Groenen was, naast sigarenfabrikant, ook kassier van de Boerenleenbank. Ook was hij dirigent van de fanfare. Harrie Roothans herinnert zich nog dat ze bij Frans Groenen op de opkamer les kregen. In die hoedanigheid heeft hij ook heel veel betekend voor de Leendse fanfare. In zijn tuin werd in 1950 ook het eeuwfeest van de fanfare gevierd.

Wim Groenen, de neef (oomzegger) van Frans Groenen.

Adriaan van Lieshout herinnert zich nog dat er bij het 100-jarig bestaan van de fanfare nieuwe instrumentjes werden aangeschaft. Ook werd er deelgenomen aan een concours in Tilburg. Een muziekstuk werd daar door Frans als dirigent ingezet, maar de muzikanten begonnen niet tegelijk, waardoor de dirigent het muziekstuk direct afsloeg. De dirigent draaide zich om richting de jury, praatte even met hen en zette vervolgens opnieuw in. Resultaat was een eerste prijs op dit concours.

Dirigent Frans Groenen werd bij de fanfare opgevolgd door neef Wim Groenen. Wim Groenen had ook een functie bij de Boerenleenbank in Nederweert.

Witte nog

Ook herinnert Adriaan zich nog dat in de winterdag door de fanfare werd gerepeteerd in hotel De Ster. In de zomer werd op de kiosk in de tuin van Frans Groenen gerepeteerd. De jongste muzikanten (waaronder Adriaan) moesten dan altijd de lompe houten lessenaars verhuizen.

Onder het musiceren werd volop gerookt. In het muzieklokaal was het ooit mistig van de rook.

Willemke Smets zat tijdens de repetitie naast Adriaan van Lieshout.

Willemke werkte bij de leerlooierij, waardoor zijn handen niet altijd even schoon waren. Bij een nummer met veel rusten (Freia) kon het voorkomen dat je op de bladmuziek de weg kwijt raakte. Willemke wees dan met zijn besmeurde vinger aan waar men was. Op den duur was daardoor op het muziekblad geen noot meer leesbaar.

De linker man is Janus Versprek, tromdrager van de fanfare. In het midden Willem van Meijl.

Witte nog

Janus van Asten, Janus de Koekoek, kon met losse handen zijn brandende sigaret (in zijn mond) doen verdwijnen en weer tevoorschijn doen komen. Bij uitwedstrijden van DOS (later DOSL) was Janus vaak van de partij.

Harrie Roothans herinnert zich nog dat de grote trom werd gedragen door of Janus Verspeek of Janus van Asten. Deze grote trom werd op de rug gedragen, zodat iemand anders (Gérard van Engelen in dit geval) erop kon slaan. De grote tromdrager hoefde dus niet muzikaal te zijn, maar moest wel in de maat kunnen lopen.

De foto van de fanfare bij het vliegtuig betreft een dagreis naar Schiphol in 1953. Vanwege zijn werk in de garage is Harrie Roothans daar niet bij geweest.

Witte nog

Driekske van Asten was de assistent van Friedje van Laarhoven. Hij bracht gaskruiken bij de mensen thuis. Zijn fiets was hiervoor speciaal geprepareerd. De zoon van Driekske, Jac, reed taxi in naam van Friedje van Laarhoven. Kenmerkend aan Friedje was dat hij veel op sloffen liep.

Leerlooien, huiden spoelen bij de Aa op Zevenhuizen

Harrie Roothans herinnert zich nog dat de leerlooierij huiden kwam wassen in de Aa voorbij hun woonhuis. Twee broers De Werdt kwamen – zomer en winter – hiervoor een paar keer per dag voorbij met een stootkar vol met te wassen huiden. Ook de afgeschrapte haren werden in de buurt van de wasplaats (daar waar later ook de vuilnisbelt was) gestort. Ook oude auto's/ carrosserieën vonden in deze omgeving hun laatste rustplaats.

Witte nog

Jan van Laarhoven, Jan de slachter.

Theo Vromans. De Spiering.

Zowel Adriaan als Harrie herinneren zich de huisslachtingen nog. Jan van Laarhoven, Jan de Slachter, eventueel met assistent Gijs Vlemmix, maar ook Theo Vromans (zoon van Toontje de Spiering) kwamen hiervoor aan huis.

Met een schietmasker werd een varken neergeschoten. Daarna werd hij in de hals gesneden om het bloed op te vangen. Dat bloed was nodig om bloedworst en balkenbrei te maken. Daarna werd er kokend water over het varken

gegoten om de huid schoon te schrapen. Het vlees werd ingemaakt in

weckflessen. Ook de worst werd ingemaakt. In de periode voordat er ingemaakt werd, werd het vlees ingezouten in een pekelbak. Iedereen hield 1 à 2 varkens voor eigen gerief. Geslacht werd er twee keer: in november en in januari/februari. Tijdens het slachten werd er regelmatig een borrel genuttigd. Nadat het varken was geslacht, werd het de volgende dag kortgemaakt, werd er gepröst. In de omgeving waar de slacht had plaatsgevonden, was het de eerste dagen vooral een gladde bedoeling.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd er 'zwart' geslacht. De kinderen moesten dan op de uitkijk staan en melden als

er onraad/controle dreigde.

De karbonade ging vaak naar de pastoor, de varkensblaas (waarmee gevoetbald kon worden) was voor degene die zijn neus in het gat van het varken had durven te steken.

Witte nog

In het midden rechts het huis van schilder van Laarhoven, bijgenaamd, Kukerol.

Bij de foto van het torenaanzicht vanaf de Klein Kerk komen herinneringen op van het eerste postkantoor in een ruimte van de boerderij van de familie Rutten. Pas later was het postkantoor op de locatie in de Dorpstraat waar nu het Postkantoorstraatje is.

Op deze foto zien we ook het hek van de jongensschool met daarnaast de woning van Theo van Laarhoven (Kukerol). Adriaan van Lieshout herinnert zich nog dat bij Kukerol het slaapkamerraam altijd openstond en dat er op het schoolplein grote bomen stonden. In de herfst werden de afgevallen bladeren door de schoolkinderen dan door het slaapkamerraam naar binnen gegooid. Iets wat Van Laarhoven niet kon waarderen en vervolgens op hoge poten verhaal kwam halen bij Meester De Win, die er op zijn beurt niet echt een punt van maakte.

Theo van Laarhoven woonde in een 'twee-onder-een-kapwoning'. De voordeuren van beide woningen zaten bij elkaar. Beide klinken werden wel eens aan elkaar gebonden, zodat de deur van binnenuit niet geopend kon worden.

Witte nog

Aan de Dorpstraat stonden ook diverse benzinepompen. Bij Peer van Asten, Jan de Win (Bondshotel), Van Asten, Theodoor Baudoin, smid Gerrit Verhoeven. Dit kwam omdat de doorgaande weg Eindhoven – Limburg via Geldrop door Leende liep.

Adriaan van Lieshout verhaalt ook nog over sigarenfabrikant Therus de Wit. Hij was ook organist van het parochieel mannenkoor. Als het orgel gestemd moest worden, dan mocht Adriaan mee om op het orgel te spelen. Harrie Roothans vult aan dat Toon van Deurzen (Toon d'n Bok) iedere zondag lucht in het orgel moest trappen. Lambèrt van Engelen werd later organist, maar was ook een goede orgelstemmer

Adriaan van Lieshout herinnert zich ook nog dat zij – wanneer zij naar de kerk gingen – noten opraapten bij Therus de Wit en deze tijdens de H. Mis – als tijdverdrijf – werden gepeld (bast eraf gehaald). Harrie Roothans vult aan dat zij voor noten naar de Strijperweg gingen, want daar stonden volop notenbomen.

Witte nog

vlr: Jan Maas, Verra, pastoor de Wijs, Jan de Greef, H. Kuijpers, veldwachter Bernards, van Laarhoven, burgemeester Justinus Vogels, P. Baudoin, Jan Bax.

Op de foto van het vroegere toilet wordt door Harrie Roothans direct gereageerd dat dit al een modern toilet is, omdat deze een deksel heeft en zelfs toiletpapier. Adriaan van Lieshout herinnert zich ook nog dat er kranten moesten worden gescheurd om te dienen als toiletpapier. Kranten werden ook gebruikt om gesmeerde boterhammen in te verpakken.

De watervoorziening ging in die tijd via de waterput achter het huis. Dit is de put bij Willeke van Meijl, Oostrik.

Witte nog

Op zaterdag werden de kinderen gewassen in een teil water. Adriaan herinnert zich nog dat kappersklanten van vader altijd achterom door de bijkeuken kwamen en daar zaten de kinderen dan in de teil.

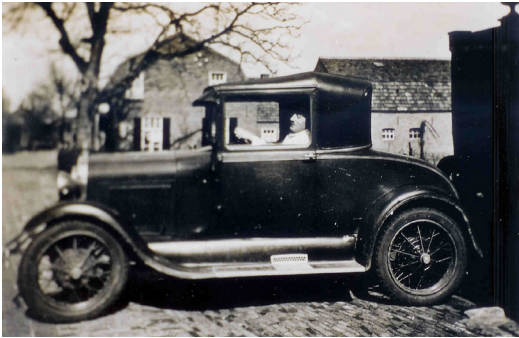
Kinderen van Jan van Kuijk (geb. 28-10-1890 - overleden 22-5-1965) en Lientje van Kuijk-Bax (geb. 1-6-1896 - overleden 22-9-1977)

Van rechts naar links:		Roepnaam:	geb.	overl.	getuud met	geb.	overl.	Aantal kinderen	opmerking:
1.	Wim		1-7-1919	1-12-2008	-			-	Wim liep altijd met hond door het dorp en omstreken.
2.	Jantje		14-5-1920	17-5-1920	-			-	Staat niet op de foto.
									Staat niet op de foto.
3.	Koos		26-3-1922	10-5-1969	-			-	Hud waarschijnlijk dwergsyndroom en is altijd bij de nonnen in Vught verzorgd tot haar dood. Niemand van de broers of zussen hebben haar gekend behalve Lies, die mocht soms mee bij het jaarlijks bezoek van Oma Lientje.
4.	Jo		26-2-1924	9-8-2019	Ber Baudoen	14-8-1924	7-7-1998	2	Jo staat achter Willy, omdat Willy zoveel kleiner was dan de anderen. (zie foto, staat een beetje op haar tenen)
									Willy, mag in Engeland niet zo genoemd worden, daar dit een andere betekenis heeft.
									Daarom werd ze bij haar doopnaam Wilhelmina genoemd.
5.	Willy		31-3-1923	18-9-2022	Richard Lattimer	14-8-1932	-	2	
6.	Lies		31-1-1926	28-2-2003	Harry van Asten	26-8-1923	28-2-2003	4	
7.	Nelly		4-2-1927	24-8-2002	Toon van Dijk	20-5-1927	7-9-2006	5	
8.	Jan		21-11-1929	4-7-1981	Alb van Eert	15-11-1931	-	3	
9.	Alda		17-3-1930	19-4-2019	Huib van Eert	14-4-1929	8-12-1995	5	
10.	Louis		13-3-1931	21-7-2000	Liesje de Bruijn	10-1-1933	29-9-2005	2	
11.	Paul		27-6-1932	14-11-2024	Coby van de Boom	20-5-1946	-	3	
12.	Jack		24-2-1934	18-9-2017	Rick van Dijk	26-4-1943	17-9-2024	3	
13.	Antoon		24-5-1935	22-1-1942	-	-	-	-	Is door het ijs gezaakt tijdens het schaatsen en door verwaarlozing van een longontsteking overleden.
14.	Ria		18-8-1938	14-6-1982	Fons Kees	13-10-1932	16-3-2022	3	
15.	Diny		13-11-1937	-	Frits van der Steen	20-11-1938	28-11-2009	1	
16.	Henriette		14-11-1938	-	Jan van der Heijden	20-11-1938	31-1-2005	3	
								36	

Vroeger had je ook grote gezinnen. Een foto van de familie Van Kuijk wordt getoond. De familie Van Kuijk waren talentvol op muzikaal gebied en op voetbalgebied.

Witte nog

De eerste auto in Leende. Jan Beliën.

Een jongensklas met meester Karel de Win.

Kinderen die niet mee konden 'bleven zitten' Dat betekende een jaar overdoen. Er was elk jaar een kindsheidsprocessie. Dan werd je ingedeeld per klas. Er zat altijd wel een te grote leerling in de klas. Die deed die klas 2x en was dus te groot voor zijn klas.

Witte nog

Eens in het jaar werd deze Kindsheidprocessie gehouden ten bate van de missie. Daags van tevoren moesten alle kinderen dan hun kleding gaan passen bij de nonnen. Kinderen van 'gewone komaf' kregen vaak de gewone rollen en waren onder andere de Zoeaven van de Paus. Harrie Roothans herinnert zich dat hij één keer Paus heeft mogen spelen (hij zat toen in de 6e / 7e klas). Hij moest daarvoor op een paard zitten en werd gevraagd om te zwaaien naar de mensen. Van dat laatste kwam vanwege de spanning / schrik weinig van. Jan Beliën zou van de Kindsheidsprocessie filmopnamen hebben gemaakt.

Witte nog

vlr: Harrie Roothans, verteller, Janus de Vocht, interviewer, Frans van Mierlo, interviewer, Adriaan van Lieshout, verteller.

Helaas moest de derde spreker Gery van Asten afhaken vanwege een gebroken heup. Gery was wel in de zaal aanwezig.

Er was veel belangstelling voor de verhalen van deze beide vertellers.

Witte nog

Witte nog...?
presenteert: "80 jaar bevrijding!"

Film... Foto's... en verhalen over vroeger

4 mei van 11.00 tot 13.00 uur **de Schammert**

